

Udenfor Dagsordenen har Folketingsmanden for Holbæk Amts 1ste Valgkreds (Rode) Ordet for paa egne og Medforslagsstilleres Vegne at fremsætte det nu anmeldte Lovforslag.

Rode: Det Forslag til Ændringer i Grundlovens §§ 24 og 53, som jeg skal have den Ære at fremsætte, tilsigter at grundlovfæste Princippet om Folkeafstemning. Det er forelagt af det radikale Venstre. Naar et enkelt Medlem af Partiet ikke er opført som Medforslagsstiller, nemlig det ærede Medlem fra Kalundborg (Krabbe), saa er Grunden den, at den ærede Folketingsmand fra Kalundborg, som det vil være det høje Ting bekendt, er syg, ikke opholder sig her i Byen, og at vi ikke have kunnet opnaa Forbindelse med ham før Forslagets Fremsættelse.

Indholdet af det Lovforslag, som vi have den Ære at indbringe, og som angaar Indførelse af Folkeafstemning, er Udtryk for en Bevægelse, der er fremme i alle fremskredne Demokratier. Det er Ønsket om at kalde Folket til direkte Deltagelse i Lovgivningsarbejdet. I Svejts har en saadan Ordning hersket i 35 Aar og fremmet Landets demokratiske Udvikling. I Norge har man anvendt Folkeafstemning ved et Par vigtige Afgørelser i Folkets Liv. I Amerika er i alt Fald en af de enkelte Staters Forfatning stadfæstet ved en Folkeafstemning. I Belgien har man tænkt paa at indføre Folkeafstemning som en Ret for Kongen, som en Art Supplement til Opløsningsretten. Overalt trænger Kravet paa om at give Folket en mere direkte Adgang til Deltagelse i Lovgivningsarbejdet, end hidtil har været Tilfældet. Naar vi have ønsket at fremsætte Forslaget i Dag, skyldes det imidlertid den Situation, som er skabt i de sidste Dage. For nogle faa Dage siden blev der offentliggjort en Overenskomst mellem tre Grupper her i Tinget angaaende de fremlagte Forsvarslove. Hvis denne Ordning gennemføres — hvad der efter det foreliggende er Udsigt til —, vil det betyde, at der gennemføres en Ordning, imod hvilken Folkets overvejende Flertal ved sidste Valg ud fra forskellige Synspunkter har udtalt sig. Derved skabes der en Fare for Repræsentationssystemet, idet der opstaar Tvivl om Valgdagens Tilsagn og derved om den almindelige politiske Redelighed. Det siger sig selv, at det radikale Venstre, som bebudet, vil møde denne Overenskomst med Ændringsforslag til selve Forslaget, med Krav om, at denne

Overenskomst ikke maa træde i Kraft, før der har fundet en Folkeafstemning Sted, ved hvilken det skal undersøges, om Folket ogsaa vil slutte sig dertil. Men idet Partiet saaledes følger den Vej, som er anvist af de to Hovedpersoner i den sluttede Overenskomst, den nuværende Finansminister og den nuværende Forsvarsminister, have vi ment, at det var paa-trængende nødvendigt samtidig at rejse Kravet om, at Folkeafstemning bliver en grundlovmæssig Ret for Vælgerne.

Det Forslag, som vi fremsætte, er affattet i Overensstemmelse med de Erfaringer, man har vundet i det Rige, hvor dette System har været i Kraft i 35 Aar, med andre Ord, det er ikke et obligatorisk Referendum, som det tekniske Udtryk er, men et fakultativt Referendum, der foreslaas, det vil sige, vi ønske ikke at indføre en Forpligtelse for Rigsdagen til at lade alle Love gaa til Folkeafstemning, men en Ret for et vist Antal Vælgere til at begære, at Lovforslag skulle sættes under direkte Afstemning. Vi have tilladt os at foreslaa, at det Antal Folkestemvælgere, der skulle begære en saadan Folkeafstemning, sættes til 30,000. Det er det samme Antal, som i Svejts kræves til Begæring af Folkeafstemning. Svejts's Antal af Vælgere er ganske vist meget større end det danske Antal af Vælgere, 800,000 imod vore 450,000. Men der er Forhold her i Landet, som ikke eksistere i Svejts, ved den overmaade store By, vi have her, som vil gøre det naturligt at sætte Vælgerantallet saa højt, som anført, thi det er selvfølgelig ikke Meningen, at en hvilken som helst tilfældig forbigaaende Stemning skal kunne sætte Folkeafstemningsapparatet i Bevægelse, men derimod, at der skal være en virkelig Villie til Stede i Folket til at prøve en given Lov og en virkelig Opfattelse af, at en given Lov ikke er i Overensstemmelse med Folkets Ønsker.

Vi have ment at maatte undtage fra Folkeafstemningen visse Love paa Grund af den Maade, hvorpaa vort Forfatningsliv har udviklet sig, og hvor visse Love ikke ville kunne taale Folkeafstemning eller den Udsættelse, som vil følge dermed. Vi have ment, at den aarlige Finanslov, Tillægsbevillingslov og saadanne Lovforslag, hvis Beskaffenhed nødvendiggør øjeblikkelig Ikrafttræden, maa undtages fra Folkeafstemning. Lignende Forhold ere indførte i Svejts, hvor man ikke har den samme Lovgivningsmetode som her, men hvor man deler Lovgivningsværket i Love og Beslut-